

Světelné znečištění a možnosti jeho právní úpravy

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje tématu světelného znečištění, tedy rušivému působení umělého (antropogenního) světla na přirozené noční prostředí. Diskuzi o těchto nepříznivých vlivech otevřeli až v posledních dekáдах nejdříve astronomové, kterým rostoucí míra umělého jasů oblohy, jednoho z tří projevů světelného znečištění, začala ztěžovat pozorování noční oblohy. Důvodů, proč bychom se měli nad způsobem a mírou osvětlování našeho okolí zamýšlet, je ale mnohem více. Přirozené střídání dne a noci a jejich poměrů v průběhu roku řídí biologické rytmy téměř veškerého života na Zemi. Jeho narušení má vliv na orientaci, rozmnožování či vývoj většiny druhů živočichů a rostlin. Výjimkou není ani člověk – vystavování se umělému světlu v noci může vést k poruchám spánku, depresím, rozvoji kardiovaskulárních onemocnění, dokonce i zvýšenému výskytu některých druhů rakoviny. Komplexitě problému světelného znečištění se věnuje první kapitola, zbytek práce pak možnostem jeho regulace.

Druhá kapitola obsahuje přehled nadnárodních snah o omezení světelného znečištění ze všech dotčených oborů, včetně kroků, které v této oblasti dosud podnikla Evropská unie. V kapitole třetí je provedeno srovnání přístupů, které k problému zaujaly právní řády několika vybraných zemí (Slovinsko, Chorvatsko, Francie, Jižní Korea, Spojené království, Německo, Španělsko, Itálie a USA).

Poslední čtvrtá kapitola pátrá po nástrojích prevence a ochrany před obtěžujícím světlem v českém právním řádu. Z veřejnoprávních předpisů lze dílčí úpravu osvětlování nalézt v zákonech o ochraně přírody a krajiny a o posuzování vlivů na životní prostředí, stavebním zákonu, snad i v zákonu o některých přestupcích, konkrétně v ustanoveních týkajících se přestupku rušení nočního klidu. Představena je také role obcí jak v zajišťování veřejného osvětlení, tak v místní regulaci osvětlení soukromého. Ze soukromoprávních předpisů ochranu před rušivým světlem poskytuje úprava tzv. sousedských imisí v občanském zákoníku. Závěr práce nabízí úvahu *de lege ferenda* i informace o předpokládané budoucí úpravě světelného znečištění.

Klíčová slova: světelné znečištění, komparatistika, právo životního prostředí